

**ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО
РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ:
РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Діденко С.В.,
доктор юридичних наук,
професор, заслужений юрист України,
директор Херсонського інституту
ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
<https://orcid.org/0000-0003-3349-4046>

Грінь А.А.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри правових дисциплін Херсонського інституту
ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
<https://orcid.org/0000-0001-5445-3791>

Попов С.Ю.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри правових дисциплін Херсонського інституту
ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом».
<https://orcid.org/0000-0003-2667-5850>

Діденко С. В., Грінь А. А., Попов С. Ю. Особливості адміністративно-правового регулювання обігу вогнепальної зброї в Україні: реалії сьогодення та перспективи.

Статтю присвячено аналізу сучасного стану правового регулювання обігу вогнепальної зброї в Україні та перспектив його вдосконалення. Автори зосереджують свою увагу на проблематиці безконтрольного поширення вогнепальної зброї, що підтверджується статистикою щодо вилучення вогнепальної зброї та набоїв до неї правоохоронними органами. Наголошено на тому, що велика кількість незареєстрованої вогнепальної зброї, що перебуває на руках у населення, в купі з порушенням територіальної цілісності України та загостренням криміногенної обстановки, обумовлюють актуальність створення державного реєстру вогнепальної зброї та ухвалення Закону України, спрямованого на належне адміністративно-правове регулювання її обігу в Україні.

В ході дослідження враховано погляди вітчизняних вчених на зброю, як поняття, особливості її використання, застосування та потребу правового регулювання пов'язаних з нею процесів.

Здійснено огляд законотворчості, який засвідчив, що протягом останніх років мали місце неодноразові спроби ухвалення Закону України, покликаного врегулювати правовідносини щодо придбання, зберігання, носіння, застосування вогнепальної зброї цивільними особами. Лише протягом 2021 року Верховна Рада України обговорювала три такі законопроекти – № 4335-1 від 24 листопада 2020 року, № 5708 від 25 червня 2021 року та № 5708-1 від 13 липня 2021 року. Всі вони були розглянуті Комітетом з питань правоохоронної діяльності Верховної Ради України.

З'ясовано, що лише один із перелічених законопроектів отримав схвальний висновок відповідного Комітету. При цьому, він також містить ряд дискусійних положень, які на думку авторів не дозволяють підтримати його ухвалення в наявній редакції.

Наголошено на потребі узгодження законопроекту з Директивою (ЄС) 2021/555 Європейського

парламенту і Ради від 24 березня 2021 року «Про контроль за придбанням і володінням зброєю». Крім того, відкритим лишається питання узгодженості стандартів у сфері класифікації вогнепальної зброї.

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, зброя, вогнепальна зброя, зареєстрована зброя, незареєстрована зброя, реєстр вогнепальної зброї, Міністерство внутрішніх справ України.

Didenko S., Grin' A., Popov S. Peculiarities of administrative and legal regulation of firearms trafficking in Ukraine: realities of the present and prospects.

The article is devoted to the analysis of the current state of legal regulation of firearms circulation in Ukraine and prospects for its improvement. The authors focus on the issue of uncontrolled proliferation of firearms, as evidenced by statistics on the seizure of firearms and ammunition by law enforcement agencies. It is emphasized that the large number of unregistered firearms in the hands of the population, together with the violation of the territorial integrity of Ukraine and the aggravation of the criminogenic situation, determine the urgency of creating a state register of firearms and the adoption of the Law of Ukraine aimed at proper administrative regulation circulation in Ukraine.

The study takes into account the views of domestic scientists on weapons as a concept, features of its use, application and the need for legal regulation of related processes.

A review of lawmaking was conducted, which showed that in recent years there have been repeated attempts to adopt the Law of Ukraine, designed to regulate legal relations regarding the acquisition, storage, carrying, use of firearms by civilians. Only during 2021 the Verkhovna Rada of Ukraine discussed three such bills – № 4335-1 of November 24, 2020, № 5708 of June 25, 2021 and № 5708-1 of July 13, 2021. All of them were considered by the Committee on Law Enforcement Activities of the Verkhovna Rada of Ukraine.

It was found that only one of the listed bills received the approval of the relevant Committee. At the same time, it also contains a number of controversial provisions, which, in the opinion of the authors, do not allow to support its adoption in the current version.

The need to align the draft law with Directive (EU) 2021/555 Of The European Parliament And Of The Council of 24 March 2021 on Control of the acquisition and possession of weapons (codification) was emphasized. In addition, the issue of inconsistency of standards in the field of classification of firearms remains open.

Key words: administrative and legal regulation, weapons, firearms, registered weapons, unregistered weapons, register of firearms, Ministry of Internal Affairs of Ukraine.

Постановка проблеми у загальному вигляді. З давніх часів особлива увага як суспільства в цілому так і окремих людей, була прикута до зброї та права володіння нею. Саме зброя, підвищуючи фізичні можливості людини у сфері завдання фізичної шкоди іншим людям, тваринам, матеріальним об'єктам, була одним з ключових факторів ведення бойових дій протягом всієї відомої історії людства, і водночас – одним із провідних рушіїв прогресу. І хоча в сучасному розвиненому суспільстві громадяни не потребують щоденного застосування зброї для захисту свого життя, здоров'я, честі й гідності, особлива увага до зброї та порядку її придбання, зберігання, застосування, привертається в періоди нестабільності, кризових явищ і військової загрози. То ж не дивно, що сьогодні від апологетів лібералізації контролю за зброєю часто можна почути посилення на гарантоване Конституцією України (абзац 2 статті 27) право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань [1]. При цьому, питання належного регулювання цього права лишається відкритим.

Україна, як правова, демократична держава, яка проголосила євроінтеграційний курс розвитку, останні кілька років перебуває у стані невпинного реформування регуляторного законодавства, і численні правові новели раз-по-раз виникають у багатьох сферах суспільних відносин. Усе це й обумовлює надзвичайно високу актуальність дослідження сучасного стану правового регулювання обігу зброї в Україні та перспектив його оптимізації у найближчому майбутньому.

Стан опрацювання проблематики у вітчизняній науці. Основоположні засади адміністративно-правового забезпечення обігу зброї в Україні розглядали окремі вітчизняні та зарубіжні науковці, зокрема: В. Б. Авер'янов, О. М. Бандурка, О. М. Бокій, В. А. Гуменюк, В. В. Зуй, Р. А. Калюжний, І. А. Кузнєцова, С. О. Кузніченко, В. І. Курило, Т. П. Мінка, В. І. Олефір, О. С. Фролова, та інші. Не лишалися осторонь цієї проблематики і автори статті [2; 3]. Однак, проблема належного правового регулювання обігу зброї призначення й досі лишається не вирішеною. І хоча від рівня наукових дискусій вона перейшла на етап розгляду Верховною Радою України численних профільних законопроектів,

Метою статті виступає аналіз наявного стану адміністративно-правового регулювання обігу вогнепальної зброї в Україні та тенденцій щодо його зміни.

Основний зміст дослідження. Підходи щодо правового регулювання користування зброєю у кожній країні сформувалися історично. З часу появи вогнепальної зброї, ряд держав схилялися як до повної заборони її володіння населенням, так і до обов'язку такого володіння. Наразі ж в Україні, незважаючи на важливе значення, яке має забезпечення особливого правового режиму обігу цивільної вогнепальної зброї та боєприпасів до неї, для гарантій безпеки суспільства, прав і свобод громадян, таке регулювання здійснюється лише підзаконними нормативними актами Міністерства внутрішніх справ України, інших міністерств та відомств [4]. А один із авторів ще 5 років тому наполягав, що в Україні необхідно створити механізм регулювання обігу вогнепальної зброї, шляхом прийняття відповідного спеціального Закону та підзаконних нормативно-правових актів [3].

Одностайності щодо рівня обмежень у сфері обігу вогнепальної зброї у вітчизняному науковому середовищі немає. Наразі дослідники по-різному тлумачать навіть саме поняття «зброя». На думку Д. А. Корецького, зброєю є предмети і механізми, які спеціально призначені для ураження живої цілі або мішені, виготовлені за певними зразками, що відповідають цим завданням і не мають іншого цільового призначення [5]. Ю. Є. Белінський переконаний, зброєю варто вважати предмети, конструктивно призначені та технічно придатні для ураження живої та іншої цілі [6, с. 191]. На переконання В. І. Курила, зброя — це будь-який матеріальний чи абстрактний об'єкт, який засвоєм спрямуванням чи конструктивними властивостями здатний завдати несприятливі наслідки для життя та здоров'я людини, флори та фауни, призначенням якого є їх ураження або знищення під час безпосереднього використання [7, с. 24]. Один із авторів свого часу пропонував розуміти під зброєю, в адміністративному аспекті, знаряддя різної фізичної природи з енергією вражаючої дії більше 0,2 Дж., яке використовується людьми для оборони або нападу шляхом вбивства, поранення або психологічної перемоги над супротивником, обіг і застосування якого регулюється нормами адміністративного права [3, с. 138]. Вважаємо таке визначення актуальним.

Окремої уваги, в контексті правового регулювання обігу зброї, заслуговує тлумачення змісту понять «застосування» і «використання». Етимологічний аналіз терміну «застосовувати», провів дослідник В. І. Осадчий, який зазначив що це використання, вживання чого-небудь з користю, користування чимось, що виражається у активній поведінці. Тобто мова йде про фактичне ототожнення змісту термінів застосування вогнепальної зброї та її використання [8]. Іншої думки дотримується П. В. Тимофєєв, який посилаючись на ч. 13 ст. 46 Закону України «Про Національну поліцію», де окреслено вичерпний перелік підстав використання вогнепальної зброї поліцейським (поліцейський може використати вогнепальну зброю для подання сигналу тривоги або виклику допоміжних сил, або для знешкодження тварини, яка загрожує життю чи здоров'ю поліцейського та інших осіб) [9], вбачає різницю між двома термінами у тому, що застосувати вогнепальну зброю поліцейський може лише до людини, а використати для забезпечення допоміжних функцій: виклик підкріплення та подання сигналу тривоги. Що стосується використання вогнепальної зброї для знешкодження тварини, яка загрожує життю чи здоров'ю поліцейського та інших осіб тут погляди вчених розбігаються, адже тварини відносяться до ряду живих [10].

При цьому практично всі дослідники сходяться в думці щодо нагальної потреби регулювання обігу вогнепальної зброї. Як доволі слушно зазначав А. В. Корнієць, у ході дослідження сутності режимів обігу зброї та вибухових речовин, як суб'єктів дозвільної системи, метою регулятивного впливу адміністративно-правових режимів у сфері обігу зброї й вибухових речовин має бути забезпечення правомірного поведіння суб'єктів, стійкого соціально-правового стану (функціонування) об'єкта, а в підсумку – настання соціально значимого результату – забезпечення правопорядку [11, с. 192]. Ми в цілому погоджуємося з наведеним тлумаченням.

З огляду на дедалі більш зростаючий науковий та суспільний інтерес до проблематики купівлі, володіння, зберігання, транспортування, використання та застосування вогнепальної зброї, не дивною є увага до цього питання з боку законодавця. Лише протягом останнього року Верховною Радою України було розглянуто три законопроекти, присвячені регулюванню взаємодії цивільного населення з вогнепальною зброєю. Йдеться про законопроекти: «Про цивільну зброю та боєприпаси» (№ 4335-1 від 24 листопада 2020 року) [12]; «Про право на цивільну вогнепальну зброю» (№ 5708 від 25 червня 2021 року) [13]; «Про право на самозахист та володіння цивільною вогнепальною зброєю» (№ 5708-1 від 13 липня 2021 року) [14].

Варто також зазначити, що хоча всі три згадані законопроекти містять ряд подібних (або й тотожних) визначень, окремі тлумачення термінів і понять у них мають суттєві відмінності. До таких можна віднести тлумачення довгоствольної зброї, яке опосередковано визначає і критерії віднесення зброї до короткоствольної (адже до такої автори всіх трьох законопроектів відносять будь-яку вогнепальну зброю, яка не є довгоствольною).

На відміну від законопроектів «Про цивільну зброю та боєприпаси» (№ 4335-1 від 24 листопада 2020 року) та «Про право на самозахист та володіння цивільною вогнепальною зброєю» (№ 5708-1 від 13 липня 2021 року), зміст законопроекту «Про право на цивільну вогнепальну зброю» (№ 5708 від 25 червня 2021 року) суттєво розширює категорію короткоствольної вогнепальної зброї. Якщо до довгоствольної у законопроекті «Про цивільну зброю та боєприпаси» (№ 4335-1 від 24 листопада 2020 року) віднесена така, довжина ствола якої перевищує 200 мм та загальна довжина якої з прикладом становить не менше 700 мм, то в законопроекті «Про право на цивільну вогнепальну зброю» (№ 5708 від 25 червня 2021 року) мова йде про аналогічну довжину ствола, але загальну довжину не менше 800 мм [12; 13]. Для порівняння, у альтернативному йому Проекті Закону «Про право на самозахист та володіння цивільною вогнепальною зброєю» (№ 5708-1 від 13 липня 2021 року) взагалі під довгоствольною мається на увазі вогнепальна зброя, довжина ствола якої перевищує 195 мм та загальна довжина якої з прикладом становить не менше 600 мм [14]. Дана тенденція набуває особливого значення з огляду на плановані відмінності у регулюванні обігу короткоствольної та довгоствольної вогнепальної зброї.

Усі перелічені законопроекти було розглянуто Комітетом з питань правоохоронної діяльності Верховної Ради України. За результатами розгляду Комітет рекомендував Верховній Раді України проекти Законів України «Про цивільну зброю та боєприпаси» (реєстр. № 4335-1) та «Про право на самозахист та володіння цивільною вогнепальною зброєю» (реєстр. № 5708-1) за результатами розгляду в першому читанні відхилити [12; 14]. При цьому, у випадку із законопроектом «Про цивільну зброю та боєприпаси» (№ 4335-1) народними депутатами України – членами Комітету, було відзначено, що концепція стосовно дозволу на вільне носіння громадянами короткоствольної вогнепальної нарізної зброї (револьвери, пістолети) за межами помешкання особи не підтримується правозастосовчими органами, іншими державними органами, науковцями тощо. Особливого ж неприйняття членів Комітету викликало положення частини другої статті 35 даного законопроекту, відповідно до якого «Особа має право дістати цивільну зброю і привести її у готовність до застосування, якщо вважає, що в обстановці, яка склалася, може виникнути необхідність в її застосуванні». Дане положення було визнано неприйнятними через правову невизначеність таких понять, як «вважає, що в обстановці, яка склалася, може виникнути необхідність в її застосуванні» [12]. У випадку з законопроектом «Про право на самозахист та володіння цивільною вогнепальною зброєю» (№ 5708-1) найбільше неприйняття викликала пропозиція стосовно дозволу на вільне придбання, зберігання короткоствольної вогнепальної нарізної зброї (револьверів, пістолетів) та її носіння за межами житла чи іншого приміщення. На думку членів комітету (з якою автори схильні погодитися), надання дозволу на носіння зброї, що передбачено у проекті, тягне за собою надто великі ризики і може призвести до значних негативних наслідків. Відтак дане положення було визнано таким, що носить «досить дискусійний характер як в суспільстві, так і не має цілковитої підтримки в органах державної влади» [14]. На користь таким рішенням свідчить офіційна статистика, що оприлюднюється Офісом генерального прокурора. З січня по грудень 2021 року правоохоронними органами України, в числі предметів кримінально-протиправної діяльності, було вилучено: 64 одиниці гладкоствольної, 895 одиниць нарізної, 613 одиниць інших видів вогнепальної зброї. А окрім того – понад 134 тисячі патронів до неї [15]. Узагальнення ж статистики за останні п'ять років дозволяє вести мову про вилучення понад 9 тисяч одиниць вогнепальної зброї та понад 1 млн. одиниць патронів до неї. І в даному випадку мова йде про виключно офіційну статистику вже вилученої зброї та патронів. Скільки зброї та патронів наразі перебуває у населення – невідомо навіть у теорії. Відповідаючи на це питання, заступник Міністра МВС Богдан Драп'ятій зазначив, що «відповідно до бази даних органів поліції, станом на 1 жовтня 2021 року на території нашої держави було зареєстровано 707 117 власників вогнепальної зброї, які мають в особистому користуванні 790 055 одиниць мисливської гладкоствольної та 170 195 одиниць мисливської нарізної і комбінованої зброї» [16]. Натомість, ще у березні 2021 року нинішній міністр МВС Денис Монастирський (який на той момент був Головою Комітету з питань правоохоронної діяльності Верховної Ради України) повідомляв: «У нас від 2 млн до 6 млн незареєстрованої зброї. Тобто на руках нелегальної

зброї в рази більше ніж зареєстрованої» [17]. На фоні таких чисел, кількість вилученої правоохоронцями зброї вже не здається великою, а потреба створення повноцінного реєстру вогнепальної зброї, про який невпинно ведуть мову автори законопроектів і очільники МВС [16; 17], не викликає сумніву.

Варто зазначити, що законопроект «Про право на цивільну вогнепальну зброю» (№ 5708 від 25 червня 2021 року) теж був розглянутий Комітетом з питань правоохоронної діяльності Верховної Ради України (у грудні 2021 року) і на відміну від двох інших, таки рекомендований до прийняття за основу за наслідками розгляду в першому читанні [18]. Водночас, відповідним Комітетом було окреслено ряд недоліків законопроекту, частина яких була характерна і для його попередників. Серед іншого йдеться про неоднозначність класифікації пневматичної зброї калібру до 4,5 мм (включно) і швидкістю польоту металевих елементів до 100 м/с (включно), заборону револьверів тощо. Окрім того, норми кожного сучасного законопроекту, в контексті врегулювання ними принципів застосування цивільної вогнепальної зброї мають відповідати принципам Директиви (ЄС) 2021/555 Європейського парламенту і Ради від 24 березня 2021 року «Про контроль за придбанням і володінням зброєю» (надалі – Директиви).

Зазначена Директива не обмежує застосування національних положень, що стосуються носіння зброї, полювання або стрільби по цілях, використовуючи зброю, яка є законно придбаною та такою, що перебуває у володінні особи, відповідно до цієї Директиви. При цьому, цілком очікувано дія Директиви не поширюється на придбання або володіння зброєю та боєприпасами збройними силами, поліцією або державними органами відповідно до національного законодавства [19; 20]. Отож, на законотворців ще чекає тривалий процес узгодження норм законопроектів та подальшої їх оптимізації.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Велика кількість незареєстрованої вогнепальної зброї, що перебуває на руках у населення, в купі з порушенням територіальної цілісності України та загостренням криміногенної обстановки, обумовлює актуальність створення державного реєстру вогнепальної зброї та ухвалення Закону України, спрямованого на належне адміністративно-правове регулювання її обігу в Україні.

Як у вітчизняному науковому середовищі, так і серед законотворців, відсутнє єдине бачення моделі та ключових засад правового регулювання обігу вогнепальної зброї в Україні, хоча саму необхідність налагодження такого регулювання визнають всі. Як наслідок – було розроблено та винесено на розгляд Верховної Ради України численні законопроекти, навколо трьох із яких точилися дискусії протягом 2021 року.

Один із законопроектів «Про право на цивільну вогнепальну зброю» (№ 5708 від 25 червня 2021 року) все ж отримав схвальний висновок від Комітету з питань правоохоронної діяльності Верховної Ради України. Однак, нагальною є потреба приведення його у відповідність до Директиви (ЄС) 2021/555 Європейського парламенту і Ради від 24 березня 2021 року «Про контроль за придбанням і володінням зброєю».

Окремої уваги для подальших досліджень заслуговує проблема визначення єдиних стандартів щодо класифікації цивільної вогнепальної зброї. Всі наявні законопроекти потребують суттєвого доопрацювання, з подальшим науковим та громадським обговоренням, адже результат ухвалення Закону України, присвяченого врегулюванню обігу вогнепальної зброї не може бути самоціллю.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996р. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1996, № 30, ст. 141.
2. Діденко С. В. Зміст адміністративно-правового забезпечення обігу та застосування зброї в Україні. *Науковий вісник публічного та приватного права*. Випуск 1-2, 2016. С. 9-14.
3. Діденко С. В. Адміністративно-правове забезпечення обігу та застосування зброї в Україні. дис... д-ра юрид. наук, Київ, 2016. С. 443.
4. Висновок Комітету з питань правоохоронної діяльності Верховної Ради України від 08 грудня 2021 року щодо Проекту Закону про право на цивільну вогнепальну зброю № 5708 (від 25 червня 2021 року.) *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72360
5. Корецький Д. А. О совершенствовании правового режима оружия. *Правоведение*. 1983. № 1. С. 56–57.
6. Белінський Ю. Є. Поняття «зброя» та його нормативне визначення. *Право і суспільство*. 2012. № 1. С. 188–191.
7. Курило В. І., Даниленко А. О. Адміністративно-правове регулювання обігу зброї в Україні. *Международный научный журнал «Интернаука»*. Серія: «Юридические науки». № 3 (3), 2017. С. 22-26.

8. Осадчий В. І. Кримінально-правова складова регламентування поліцейських заходів примусу в Законі України «Про Національну поліцію». *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право*, 2015, №4 С. 154-160.
9. Про Національну поліцію: Закон України № 580-VIII від 02 липня 2015 року. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
10. Тимофєєв В., Хованова Д. Активне застосування вогнепальної зброї: поняття та характеристика. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти*: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (ДДУВС, 12.03.2021), с. 237-238.
11. А. В. Корнієць. Сутність режимів обігу зброї та вибухових речовин як об'єктів дозвільної системи. *Науковий вісник*. № 2, 2011. С. 188-196.
12. Проект Закону про цивільну зброю та боєприпаси №4335-1 від 24 листопада 2020 року. Верховна Рада України : [сайт]. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70512
13. Проект Закону про право на цивільну вогнепальну зброю № 5708 від 25 червня 2021 року. Верховна Рада України : [сайт]. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72360
14. Проект Закону про право на самозахист та володіння цивільною вогнепальною зброєю № 5708-1 від 13 липня 2021 року. Верховна Рада України : [сайт]. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72481
15. Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування: статистика Офісу генерального прокурора. Офіційний веб-сайт Офісу генерального прокурора. URL : <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>
16. Богдан Драп'ятий. Законодавче врегулювання обігу цивільної вогнепальної зброї в Україні: за крок до історичної події. 7 грудня 2021. *Голос України*. URL : http://www.golos.com.ua/article/354081?fbclid=IwAR3EuOsM-IC8j2KgYjF550qV067pHQ0Hus8_Q0nOi5fUQM51rEjeiNXhAv8
17. Легалізація зброї: на які види та як видаватимуть дозвіл. *Дом*. 12 Березня / 2021. <https://kanaldom.tv/uk/legalizacziya-oruzhiya-na-kakie-vidy-i-kak-budet-vydavatsya-razreshenie/>
18. Висновок Комітету з питань правоохоронної діяльності Верховної Ради України від 08.12.2021 щодо розгляду проекту Закону України «Про право на цивільну вогнепальну зброю» (реєстр. № 5708). Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72360
19. Directive (EU) 2021/555 Of The European Parliament And Of The Council of 24 March 2021 on Control of the acquisition and possession of weapons (codification). Official Journal of the European Union. 6.4.2021. L 115/1. URL https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021L0555#pk_campaign=doc&pk_medium=tw
20. Review of European Union Law and EU legal approximation developments and analyses. NEWSLETTER #48 (March-April / Березень – квітень 2021). URL : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/eu-law-and-legal-approximation-review-for-ukraine-a4u-ii-newsletter-no-48.pdf>